

OBSAH

- 1. **Úvod: internetové volby jako nové téma politologického výzkumu (Miloš Brunclík, Marek Antoš a Matěj Trávníček) | 10** | 5
- 1.1 INTERNETOVÉ VOLBY JAKO KONTROVERZNÍ FENOMÉN | 15
- 1.2 REFLEXE INTERNETOVÝCH VOLEB (NEJEN) V POLITOLOGICKÉ LITERATUŘE | 16
- 1.3 CÍLE A STRUKTURA PUBLIKACE | 17
- 2. **Definice internetových voleb, jejich historie, výhody a rizika (Miloš Brunclík, Marek Antoš a Matěj Trávníček) | 22**
- 2.1 POJMOSLOVÍ SPOJENÉ S INTERNETOVÝMI VOLBAMI | 22
- 2.2 HISTORICKÉ ÚVAHY O ELEKTRONICKÝCH VOLBÁCH A PŘEDCHŮDCI INTERNETOVÝCH VOLEB | 26
- 2.3 INTERNETOVÉ VOLBY V PRAXI | 28
- 2.4 VÝHODY INTERNETOVÝCH VOLEB | 30
- 2.5 RIZIKA INTERNETOVÝCH VOLEB | 34
- 3. **Deset let projektu internetových voleb v Estonsku (Jiří Š. Cieslar) | 45**
- 3.1 ÚVOD | 45
- 3.2 GENEZE PROJEKTU INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ | 46
- 3.3 SYSTÉM INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ | 49
- 3.4 DOPADY ZAVEDENÍ INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ | 53
- 3.4.1 POTENCIÁLNÍ DOPAD INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ NA VOLEBNÍ ÚČAST | 56
- 3.4.2 DISTRIBUCE E-HLASŮ PODLE POLITICKÝCH STRAN (PARLAMENTNÍ VOLBY) | 57
- 3.4.3 HODNOCENÍ INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ ORGANIZACÍ PRO BEZPEČNOST A SPOLUPRÁCI V EVROPĚ | 58
- 3.4.4 SOUDNÍ PŘEZKUMY A STÍŽNOSTI TÝKAJÍCÍ SE INTERNETOVÝCH VOLEB | 59
- 3.5 ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUČNA | 60

4.	Internetová hlasování v ženevském kantonu ve Švýcarsku (Jean-Philippe Trabichet, Isaline Renaud, Miroslav Novák a Miloš Brunclík) 61
4.1	ÚVOD 61
4.2	PŘEDPOKLADY PRO INTERNETOVÉ HLASOVÁNÍ 62
4.3	DŮVODY PRO ZAVÁDĚNÍ INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ A JEHO CÍLE 63
4.4	PRÁVNÍ RÁMEC INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ 65
4.5	PŘEHLED ROZVOJE INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ VE ŠVÝCARSKU 67
4.6	PODOBA ŽENEVSKÉHO SYSTÉMU INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ 70
6 4.7	PŘEHLED INTERNETOVÝCH HLASOVÁNÍ V ŽENEVĚ A JEJICH VÝSLEDKY 72
4.8	HODNOCENÍ ŽENEVSKÉHO SYSTÉMU INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ 76
4.9	ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUČNA 78
5.	Absenční hlasování a elektronické volby v USA: podpora volební účasti vojáků v zahraničí (Jiří Kohoutek) 79
5.1	ÚVOD 79
5.2	CESTA K ELEKTRONICKÉMU HLASOVÁNÍ 79
5.3	LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA MOŽNOSTI ELEKTRONICKÉHO HLASOVÁNÍ 84
5.4	SYSTÉM ELEKTRONICKÝCH VOLEB V USA 85
5.5	BEZPEČNOST ELEKTRONICKÉHO HLASOVÁNÍ, TECHNICKÉ ZAJIŠTĚNÍ ELEKTRONICKÝCH VOLEB 89
5.6	DOPADY ELEKTRONICKÉHO HLASOVÁNÍ NA POLITICKÝ SYSTÉM 91
5.7	ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUČNA 93
6.	Kanada: zkušenost s internetovými volbami na komunální úrovni (Jiří Š. Cieslar) 95
6.1	ÚVOD 95
6.2	PŘEDPOKLADY A DŮVODY PRO ZAVÁDĚNÍ INTERNETOVÝCH VOLEB V MARKHAMU A HALIFAXU 96
6.3	PODOBA INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ V MARKHAMU 98
6.4	PODOBA INTERNETOVÉHO A TELEFONICKÉHO HLASOVÁNÍ V HALIFAXU 99
6.5	DOPADY INTERNETOVÝCH (A TELEFONICKÝCH) VOLEB VE MĚSTECH MARKHAM A HALIFAX 100
6.6	BUDOUČNOST INTERNETOVÝCH VOLEB V KANADĚ V PROVINCIÁLNÍCH VOLBÁCH A NA FEDERÁLNÍ ÚROVNI 103
6.7	ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUČNA 105
7.	Pozvolný rozvoj internetových voleb v Norsku (Miloš Brunclík) 107
7.1	PŘEDPOKLADY PRO INTERNETOVÉ VOLBY 108

- 7.2 CESTA K INTERNETOVÝM VOLBÁM A PILOTNÍ PROJEKTY | 108
- 7.3 NORSKÁ DISKUZE A OČEKÁVÁNÍ OD INTERNETOVÝCH VOLEB | 109
- 7.4 LEGISLATIVNÍ RÁMEC A PODOBA INTERNETOVÝCH VOLEB | 111
- 7.5 VÝSLEDKY INTERNETOVÝCH VOLEB | 113
- 7.6 ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUCNA | 119

- 8. **Nový Jižní Wales: australský průkopník internetových voleb (Miloš Brunclík) | 120**
 - 8.1 PŘEDPOKLADY PRO INTERNETOVÉ VOLBY | 120
 - 8.2 CESTA K INTERNETOVÝM VOLBÁM | 121
 - 8.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC | 124
 - 8.4 HLAVNÍ PARAMETRY INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ | 126
 - 8.5 VÝSLEDKY INTERNETOVÝCH VOLEB | 127
 - 8.6 HODNOCENÍ VOLEB | 132
 - 8.7 ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUCNA | 132

- 9. **Nizozemsko: od červené tužky k počítačům a zase zpátky (Petr Sokol) | 134**
 - 9.1 PRÁVNÍ PRINCIPY A LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA VOLEB V NIZOZEMSKU | 134
 - 9.2 ZPŮSOBY HLASOVÁNÍ | 136
 - 9.2.1 VOLBA V ZASTOUPENÍ | 136
 - 9.2.2 KORESPONDENČNÍ VOLBA | 137
 - 9.2.3 VOLBA PROSTŘEDNICTVÍM VOLEBNÍCH STROJŮ – DRE | 137
 - 9.2.4 INTERNETOVÉ A TELEFONICKÉ HLASOVÁNÍ | 140
 - 9.3 TAŽENÍ PROTI ELEKTRONICKÝM VOLBÁM | 144
 - 9.4 ZÁVĚR A VÝHLED DO BUDOUCNA | 150

- 10. **Předpoklady pro internetové volby: vybavenost domácností v České republice připojením k internetu a jejich charakteristika (Stanislav Drápal) | 151**
 - 10.1 POČTY VOLIČŮ A VOLEBNÍ ÚČAST | 151
 - 10.2 VĚKOVÁ STRUKTURA POPULACE ČR | 153
 - 10.3 VZDĚLANOST OBYVATELSTVA | 156
 - 10.4 INFORMAČNÍ SPOLEČNOST V ČR | 157
 - 10.5 INTERNETOVÁ GRAMOTNOST | 157
 - 10.6 OBYVATELSTVO A INTERNET V ČR | 159
 - 10.7 PODNIKY A INTERNET | 162
 - 10.8 VEŘEJNÁ SPRÁVA A INTERNET | 163
 - 10.9 ZÁVĚR | 165

- 11. Internetové volby očima veřejnosti (Daniel Kunštát) | 167**
- 11.1 UŽÍVÁNÍ INTERNETU A ČETNOST INTERNETOVÝCH AKTIVIT V ČESKÉ POPULACI | 167
- 11.2 INTERNET A KOMUNIKACE S ÚŘADY | 170
- 11.3 VLIV INTERNETOVÝCH VOLEB NA VOLEBNÍ ÚČAST | 172
- 11.4 CHARAKTER „INTERNETOVÝCH“ VOLIČŮ | 174
- 11.5 POČET „INTERNETOVÝCH“ VOLIČŮ A DŮVODY PRO A PROTI VYUŽITÍ MOŽNOSTI HLASOVAT PO INTERNETU | 175
- 11.6 ZÁVĚR | 179
- 12. Internetové volby v programech a postojích politických stran (Ladislav Mrklas) | 181**
- 12.1 ÚVODNÍ POZNÁMKY | 181
- 12.2 METODOLOGIE A ZDROJE DAT | 181
- 12.3 PROGRAMOVÉ DOKUMENTY STRAN A INTERNETOVÉ VOLBY | 183
- 12.4 NÁZORY A POSTOJE ČESKÝCH STRAN OBECNĚ | 185
- 12.4.1 VOLEBNÍ ÚČAST JAKO INDIKÁTOR KVALITY DEMOKRACIE | 186
- 12.4.2 INTERNETOVÉ VOLBY A VOLEBNÍ ÚČAST | 187
- 12.4.3 HORIZONT ZAVEDENÍ INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ | 187
- 12.4.4 BARIÉRY PRO ZAVEDENÍ INTERNETOVÝCH VOLEB | 189
- 12.4.5 MOTIVACE PRO ZAVEDENÍ INTERNETOVÝCH VOLEB A OČEKÁVANÉ DŮSLEDKY | 190
- 12.4.6 INTERNETOVÉ VOLBY JAKO PRIORITY? | 192
- 12.5 ZÁVĚR | 192
- 13. Ústavněprávní požadavky na podobu internetových voleb (Marek Antoš) | 194**
- 13.1 POJEM INTERNETOVÉHO HLASOVÁNÍ A CÍLE JEHO ZAVÁDĚNÍ | 194
- 13.2 KOLIZE S PRINCIPY VOLEBNÍHO PRÁVA | 198
- 13.2.1 TAJNOST VOLEBNÍHO PRÁVA | 198
- 13.2.2 VŠEOBECNOST A ROVNOST VOLEBNÍHO PRÁVA | 199
- 13.2.3 SVOBODNÉ (SKUTEČNÉ) VOLBY | 200
- 13.3 JAK BY MĚLO INTERNETOVÉ HLASOVÁNÍ VYPADAT | 202
- 13.3.1 POŽADAVKY NA PODOBU CENTRÁLNÍ APLIKACE PRO INTERNETOVÉ HLASOVÁNÍ | 202
- 13.3.2 POŽADAVKY SMĚŘUJÍCÍ K ZAJIŠTĚNÍ SVOBODNÉ VŮLE VOLIČŮ | 203
- 13.3.3 DALŠÍ OPATŘENÍ OMEZUJÍCÍ MÍRU RIZIKA | 206
- 13.4 ZÁVĚR | 207

14. Je vhodné zavést internetové volby v ČR? Stručná analýza přínosů a rizik (Matěj Trávníček, Adam Hejl a Petr Sokol) 208	
14.1 ÚVOD 208	
14.2 VLASTNÍ ANALÝZA 209	
14.2.1 FORMÁLNÍ NÁROKY NA VOLBY 210	
14.2.2 NÁKLADY NA ORGANIZACI VOLEB 211	
14.2.3 ČASOVÁ NÁROČNOST SČÍTÁNÍ 213	
14.2.4 MNOŽSTVÍ NEPLATNÝCH HLASŮ 215	
14.2.5 CHYBOVOST SČÍTÁNÍ 218	9
14.2.6 DŮVĚRA 219	
14.2.7 KUPČENÍ S HLASY 220	
14.2.8 DOSTUPNOST VOLEB 221	
14.2.9 VOLEBNÍ ÚČAST 223	
14.3 ALTERNATIVNÍ METODY ZVÝŠENÍ DOSTUPNOSTI A KOMFORTU HLASOVÁNÍ 224	
14.4 ZÁVĚRY 225	
14.4.1 ZHODNOCENÍ POTENCIÁLNÍCH PŘÍNOSŮ A RIZIK 225	
14.4.2 DOPORUČENÍ 228	
15. Závěry (Miloš Brunclík a kolektiv) 230	
Summary 241	
Použitá literatura a prameny 243	
Rozhovory 283	
O autorech 284	
Věcný rejstřík 288	